

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2022/12/1047

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van de [appellant], [studentnummer], tegen de beslissing van de Examencommissie van de Faculteit der Bètawetenschappen, hierna: verweerster, om appellant een sanctie op te leggen wegens fraude bij het hertentamen Logic and Sets (X_401090), afgenomen op 3 juni 2021.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 24 augustus 2021 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna: het College, beroep ingesteld tegen beslissing van verweerster van 29 juli 2021.

Op 26 augustus 2021 heeft het College aan verweerster gevraagd om in overleg met appellant na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Op 1 september 2021 vond een gesprek plaats (via beeldbellen) tussen appellant, zijn gemachtigde R. Verspaandonk, en verweerster. Er is geen minnelijke schikking tot stand gekomen. Naar aanleiding van het beroep heeft verweerster besloten aanvullend handschriftonderzoek te laten doen en heeft verweerster bij het College verzocht om het beroep aan te houden tot de uitslag van dit handschriftonderzoek bekend zou zijn. Verweerster heeft op 3 januari 2021 een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 7 februari 2021 via beeldbellen. Appellant was niet aanwezig, zonder kennisgeving. Namens appellant was zijn gemachtigde aanwezig. Namens verweerster zijn prof. dr. M. Hoogendoorn (voorzitter) en B.P. Simonse MSc (ambtelijk secretaris) verschenen. De partijen hebben hun standpunt mondeling toegelicht.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten. Bij verweerster is een melding van de examiner binnengekomen van een vermoeden van fraude door appellant bij het hertentamen Logic and Sets van 3 juni 2021. De examiner had opgemerkt dat het handschrift op het tentamen van 3 juni 2021 sterk afweek van het handschrift van appellant op eerdere tentamens. Verweerster heeft zowel het door appellant ingeleverde hertentamen van 3 juni 2021 ontvangen, alsmede eerder door appellant handgeschreven tentamens. Het tentamen op 3 juni was een schriftelijk tentamen waarbij voor de surveillance gebruik werd gemaakt van het programma Proctorio. Tijdens het tentamen waren de studenten in beeld met gezicht en schouders. Aan het eind van het tentamen dienden zij hun uitgeschreven tentamenvragen te tonen en daarna binnen 15 minuten te uploaden op de cursuspagina op Canvas.

Appellant heeft per e-mail een bericht ontvangen over de melding van een vermoeden van fraude en is door verweerster diverse malen uitgenodigd voor een hoorzitting, te weten op 6, 13 en 20 juli 2021.

Appellant is bij geen van de hoorzittingen aanwezig geweest. Appellant heeft op 19 juli 2021 een schriftelijke verklaring toegestuurd.

Op grond van de melding met ondersteunend materiaal en de schriftelijke verklaring van appellant heeft verweerster fraude vastgesteld en aan hem de sanctie opgelegd dat het hertentamen Logic and Sets wordt beoordeeld met een 0,0, dat zijn dossier wordt overgedragen aan het College van Bestuur, hierna: het CvB, met een verzoek tot het definitief uitschrijven van appellant voor de opleiding. Indien de voordracht door het CvB niet zal worden overgenomen, zal appellant worden uitgesloten van het afleggen van tentamens voor de duur van een jaar.

III. Standpunten van partijen

Appellant stelt in zijn beroepschrift dat hij op 3 juni 2021 heeft deelgenomen aan het hertentamen Logic and Sets. Voor dit tentamen moest appellant een handgeschreven tentamen inleveren en dit heeft hij ook gedaan. Appellant heeft het tentamen geheel zelf gemaakt. Appellant is eerder op fraude aangesproken; hij wil daarom geen enkel risico lopen en handelt integer. Omdat appellant op alle door verweerster voorgestelde datums voor een hoorzitting niet beschikbaar was, heeft hij een schriftelijke verklaring gegeven. De verklaring van appellant houdt in dat hij tijdens het tentamen een hoge dosis Ritalin heeft gebruikt. Dit heeft invloed gehad op zijn schrijfvaardigheid. Dat Ritalin op zichzelf invloed kan hebben op het handschrift, is een bekend gegeven volgens appellant. Verweerster heeft deze verklaring desondanks niet aannemelijk geacht en heeft fraude vastgesteld. Appellant vermoedt dat zijn voorgeschiedenis een rol heeft gespeeld en dat verweerster met een gekleurde bril naar de kwestie heeft gekeken. Appellant stelt dat verweerster zonder over onderbouwend bewijs te beschikken, de conclusie heeft getrokken dat hij fraude heeft gepleegd en daaraan zeer verstrekkende gevolgen heeft verbonden. Appellant vindt dit onterecht.

Appellant is van mening dat het besluit onzorgvuldig tot stand is gekomen en onvoldoende is gemotiveerd. Verweerster heeft een conclusie getrokken uit haar eigen bevindingen, terwijl zij niet deskundig is op het terrein van afwijkingen in handschriften. Verweerster kan derhalve niet tot de door haar getrokken conclusie komen, zonder deskundigenoordeel.

Naar aanleiding van het beroep van appellant heeft verweerster besloten een aanvullend handschriftonderzoek te laten uitvoeren. Tijdens het schikkingsgesprek is met appellant en zijn gemachtigde overeengekomen dat hij zeggenschap zou hebben in welke instantie dit onderzoek zou uitvoeren en over de onderzoeksvragen. Op 7 september 2021 heeft verweerster het onderzoeksvoorstel aan appellant toegestuurd. Daarop heeft appellant laten weten dat hij vindt dat hij de gelegenheid moet krijgen om het ter discussie staande handschrift te (re)produceren. Appellant heeft ingestemd met het meewerken aan het onderzoek, maar hij wilde de uitspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, hierna: het CBHO, in een eerdere fraudezaak afwachten. Van die uitspraak hangt voor appellant veel af en daardoor ervoer hij veel druk. Daarnaast zag appellant de noodzaak van de vaart achter het onderzoek niet, omdat hij al is uitgesloten van toetsing in verband met een eerdere fraudezaak. Verweerster heeft niet op de uitspraak van het CBHO willen wachten.

Appellant verwijst in zijn beroepschrift naar een uitspraak van het CBHO van 19 oktober 2011, zaaknummer 2011/092, waarin sprake was van een soortgelijke situatie. Het CBHO heeft het betreffende beroep gegrond verklaard omdat een deskundigenoordeel ontbrak. Appellant licht toe dat in deze zaak de student stelde dat er weliswaar sprake was van twee verschillende handschriften, maar dat dit niet inhield dat het handschrift van twee verschillende personen afkomstig was. De betreffende studente verklaarde dat zij beide handschriften kon produceren en dit bleek ook zo te zijn. Daarom benadrukt appellant het belang van het (re)produceren van het handschrift. Ook in zijn geval moet worden getoetst of hij beide handschriften kan produceren, anders is er geen sprake van een volledig en gedegen onderzoek. De deskundige moet niet alleen vaststellen dat er sprake is van twee verschillende handschriften, maar ook of die twee handschriften van appellant afkomstig zijn. Het onderzoeksrapport kan volgens appellant kloppen, maar dat wil niet zeggen dat hij niet beide handschriften kan produceren. Appellant stelt dat er een voorwaardelijke sanctie aan hem is opgelegd, namelijk dat indien de voordracht van het CvB niet zal worden overgenomen, appellant wordt uitgesloten van toetsing voor de duur van een jaar. Appellant vraagt het College om een uitspraak over de mogelijkheden van verweerster om een dergelijke voorwaardelijke sanctie op te leggen, om een onnodige procedure te voorkomen.

Verweerster blijft haar beslissing dat er sprake is van fraude en bij de door haar opgelegde sancties. Verweerster heeft appelland in het kader van zijn beroep uitgenodigd voor een gesprek, maar heeft naar aanleiding van dit gesprek geen grond gezien om de beslissing en de sanctie te herzien.

Verweerster heeft naar aanleiding van de melding en haar onderzoek vastgesteld dat het sterk afwijkende handschrift erop duidt dat een ander persoon dan appelland het hertentamen van 3 juni 2021 heeft geschreven en dat het hiermee geheel onmogelijk is om een oordeel te geven over de kennis, inzicht en vaardigheden van appelland. De verklaring van appelland dat zijn handschrift is beïnvloed door het gebruik van Ritalin, acht verweerster niet aannemelijk. Bij de studentendecaan is bekend dat Ritalin in zijn algemeenheid de fijne motoriek beïnvloedt, maar het gaat hier volgens verweerster niet om een ietwat afwijkend handschrift, waarbij er net iets netter of slordiger is geschreven dan op de andere tentamens, maar om een totaal afwijkend handschrift. Daarnaast heeft appelland geen medische verklaring bijgevoegd om aan te tonen dat zijn handschrift is beïnvloed door het gebruik van Ritalin. Het is bekend dat appelland ADHD heeft en hiervoor de voorziening 'extra tijd' bij tentamens heeft gekregen. Dat de medicatie van appelland zijn handschrift beïnvloedt is echter niet bekend.

Verweerster heeft in het kader van het onderzoek naar de melding van fraude en naar aanleiding van het beroep van appelland, een aanvullend handschriftonderzoek laten uitvoeren. Verweerster heeft er daarnaast mee ingestemd dat appelland zeggenschap zou hebben in welke instantie dit onderzoek zou uitvoeren en de onderzoeksvragen. Het onderzoeksvoorstel van het Nationaal Forensisch Onderzoeksbureau, hierna: het NFO, is op 7 september 2021 met appelland en zijn gemachtigde gedeeld. Daarop heeft de gemachtigde van appelland aangegeven dat appelland in de gelegenheid moest worden gesteld om het handschrift te (re)produceren. Verweerster heeft hiermee ingestemd en heeft appelland op 27 oktober, 2 november en 4 november 2021 gemaïld met het verzoek om zijn voorkeursdatum voor het afnemen van de schrijfproef door te geven. Appelland heeft op geen van deze verzoeken gereageerd. Ook de gemachtigde van appelland gaf aan op dat moment geen contact met hem te hebben. Op 4 november 2021 heeft verweerster aan appelland laten weten dat indien hij niet voor 8 november 2021 zou reageren, verweerster ervan uitgaat dat appelland niet aan de schrijfproef wil meewerken en dat dit onderdeel van het onderzoek zou worden gestaakt. Verweerster heeft daarna geen reactie meer van appelland ontvangen. Verweerster stelt zich op het standpunt dat zij appelland de gelegenheid heeft geboden om te bewijzen dat hij beide handschriften kan produceren, maar dat appelland van die gelegenheid geen gebruik heeft gemaakt. Het NFO heeft daarop aangegeven dat het onderzoek ook kon worden gedaan zonder de schrijfproef, omdat er voldoende materiaal beschikbaar was. In reactie op de stelling van appelland dat hij de schrijfproef wilde uitstellen tot na de uitspraak van het CBHO in een eerdere fraudezaak, stelt verweerster dat zij voor het onderzoek door het NFO geen verband of afhankelijkheid ziet met van de uitkomst van de eerdere fraudezaak. Derhalve heeft verweerster het onderzoek niet uitgesteld en appelland meermaals gevraagd om mee te werken aan het onderzoek. Verweerster heeft een sanctie opgelegd conform het door haar gevoerde beleid bij gevallen van fraude. Bij het bepalen van de sanctie is door verweerster rekening gehouden met het feit dat het de vijfde keer is dat bij appelland fraude wordt vastgesteld. De eerdere vaststellingen van fraude hebben niet alleen plaatsgevonden door verweerster, maar ook door examencommissies van andere faculteiten van de VU. In de laatste vaststelling van fraude van 2 juni 2021, heeft verweerster appelland uitgesloten van toetsing voor de duur van een jaar en hem voorgehouden dat zijn dossier bij een volgende vaststelling van fraude zou worden overgedragen aan het CvB met het verzoek tot definitieve uitschrijving voor de opleiding. Verweerster beraadt zich nog op het uitvoeren van een onderzoek naar de persoon die het tentamen voor appelland heeft gemaakt, gezien de omvang van het vak en het grote aantal studenten dat heeft deelgenomen aan het tentamen. Het tentamen betreft vrij algemene kennis binnen het domein Informatica, waardoor het mogelijk niet alleen gaat om de studenten die hebben deelgenomen aan het vak.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appelland is tijdig ingediend en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Het is ingevolge artikel 7.12b van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) aan verweerster om onderzoek te doen naar aanleiding van een melding van een examinator van een

vermoeden van fraude dan wel plagiaat bij toetsing. Ingevolge artikel 7.12b lid 3 van de WHW heeft verweerster daartoe een regeling vastgesteld, te weten de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie 2020-2021 Faculteit der Bètawetenschappen (hierna: de R&R). Het gaat in dit beroep om de vaststelling van fraude bij het hertentamen Logic and Sets van 3 juni 2021. Verweerster heeft vastgesteld dat het handschrift op het door appellant ingeleverde tentamen niet overeenkomt met het handschrift op eerdere door hem gemaakte tentamens. Verweerster acht de verklaring van appellant dat zijn handschrift is beïnvloed door het gebruiken van een hoge dosis Ritalin niet aannemelijk. Derhalve heeft verweerster vastgesteld dat er sprake is van fraude als bedoeld in artikel 19.2 onder d R&R; appellant heeft zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen. Verweerster heeft daarom op grond van artikel 20 R&R besloten dat het hertentamen Logic and Sets wordt beoordeeld met een 0,0, dat het dossier wordt overgedragen aan het CvB met een verzoek tot definitief uitschrijven voor de opleiding en dat indien de voordracht van het CvB niet zal worden overgenomen, appellant wordt uitgesloten van toetsing voor de duur van een jaar.

Verweerster heeft naar het oordeel van het College voldoende bewezen dat het (afwijkende) handschrift op het tentamen Logic and Sets van 3 juni 2021 niet door appellant is geschreven maar door een andere (willekeurige) persoon. Het College neemt daarbij in overweging dat verweerster een aanvullend deskundigenonderzoek heeft laten uitvoeren. Het handschriftonderzoek door het NFO concludeert dat het om twee verschillende handschriften gaat, waarbij de bevindingen van het onderzoeksrapport zeer veel waarschijnlijker zijn wanneer het betwiste handschrift door een (willekeurige) andere persoon is geschreven dan door de schrijver van het referentiemateriaal (i.c. appellant). Verweerster heeft appellant de gelegenheid geboden om aan te tonen dat hij beide handschriften kan produceren door hem meermaals te verzoeken om deel te nemen aan een schrijfproef. Appellant heeft van deze gelegenheden geen gebruik gemaakt en heeft tevens niet (formeel) bij verweerster verzocht om uitstel van de procedure. Appellant heeft derhalve niet aangetoond dat hij beide handschriften, al dan niet onder invloed van het gebruik van een hoge dosis Ritalin, kan reproduceren. Het College is dan ook van oordeel dat er sprake is van fraude.

Ten aanzien van de door verweerster opgelegde sanctie overweegt het College dat appellant niet onevenredig is geschaad in zijn belangen. Verweerster heeft de sanctie opgelegd conform de R&R en met inachtneming van de eerdere vaststellingen van fraude. De opgelegde sanctie, waaronder de voorwaardelijke sanctie, is passend en niet onredelijk. In het geval dat het CvB besluit om appellant niet definitief uit te sluiten voor de opleiding, is de uitsluiting van toetsing voor de duur van een jaar eveneens passend en niet onredelijk.

Bovenstaande overwegingen leiden tot de volgende uitspraak.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 3 maart 2022, door mr. dr. N. Rozemond, voorzitter, dr. J.R. Hulst en dr. A.J.M. Ligtenberg, leden, in aanwezigheid van mr. S.A. Snoeren, secretaris.

mr. dr. N. Rozemond,
voorzitter

mr. S.A. Snoeren
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 50,-.